

อุปสรรคและปัญหาในการติดตามดูแลเด็กและเยาวชนภายหลังพ้นจากสถานพินิจ
ไม่ให้กลับมากระทำความผิดซ้ำอีก

Obstacles and problems in following up and caring for children and youth
after they are released from an observation center.

Not to come back and commit the same mistake again.

พีรตนัย ปราบต์พีรตนัย¹

บทคัดย่อ

ปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในประเทศไทย กำลังเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสังคมในปัจจุบันเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะปัญหาการกระทำผิดในคดีอาญาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตและร่างกาย จากสถิติของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จะพบว่ามีการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนที่มีอายุน้อยลงเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ มีลักษณะของการกระทำผิดที่รุนแรงมากขึ้น และมีการกลับมากระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนเพิ่มมากขึ้นในทุก ๆ ปี

ลักษณะกฎหมายที่นำมาใช้บังคับแก่เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในประเทศไทยในปัจจุบันนั้น เป็นกฎหมายที่มีลักษณะมุ่งคุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด โดยเป็นกฎหมายที่มุ่งในการแก้ไข ฟื้นฟู และให้โอกาสเด็กและเยาวชน มากกว่าที่จะมุ่งที่จะลงโทษเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด ด้วยเหตุนี้ลักษณะของกฎหมายอาจเป็นอีกหนึ่งสาเหตุที่ส่งผลต่อการหันกลับมากระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน อันเนื่องมาจากกฎหมายที่มียังไม่มีความเข้มงวดในการลงโทษเด็กหรือเยาวชนให้เกิดความเกรงกลัวต่อการโดนลงโทษและเกิดความสำนึกต่อโอกาสที่ได้รับไป โดยในการพิจารณาลงโทษเด็กหรือเยาวชนนั้นจะพิจารณาจากเกณฑ์อายุที่มีบัญญัติได้อย่างเดียวไม่ได้ ต้องดูที่สภาพจิตใจ พฤติการณ์ที่เด็กและเยาวชนได้กระทำลง มาประกอบด้วย และในปัจจุบันยังคงไม่มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน โดยตรงบัญญัติไว้ จึงอาจไม่มีแนวทางที่ชัดเจนในการลงมาตรการลงโทษเด็กหรือเยาวชนที่กลับมากระทำความผิดซ้ำในฐานความผิดเดิม หรือในฐานความผิดใหม่ที่มีโทษหนักกว่า จึงควรมีการแก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับสถานการณ์ สภาพสังคมในปัจจุบันเพื่อให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเหมาะสม มากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: เด็กและเยาวชน , การกระทำความผิดซ้ำ , สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

¹ นักศึกษาปริญญาโท นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

Abstract

Problems of juvenile delinquency in Thailand It is a problem that is greatly affecting today's society. Especially the problem of wrongdoing in criminal cases involving life and body. From the statistics of the Department of Juvenile Observation and Protection It will be found that there is an ever-increasing number of offenses committed by children and youth at younger ages, with more severe offenses. And there is an increase in the number of children and youths re-offending every year.

The nature of the law currently being applied to juvenile offenders in Thailand It is a law that aims to protect the rights of children and youth who commit crimes. It is a law that aims to correct, rehabilitate and provide opportunities for children and young people. rather than aiming to punish children and youth who commit crimes For this reason, the nature of the law may be another reason that affects children and youths' recidivism. For this reason, the nature of the law may be another reason that affects children and youths' recidivism. This is due to the fact that the laws are not yet strict in punishing children or youths so that they are afraid of being punished and are conscious of the opportunities they have been given. In considering the punishment of a child or youth, it will be considered based on the age criteria that have been established. Can't do it alone You have to look at your mental state. Behaviors that children and youth have committed include: And at present there is still no law related to the recidivism of children and youth. It is exactly as specified. Therefore, there may not be clear guidelines for imposing punishment measures on children or young people who return to repeat the same offense. or in a new offense with a more severe punishment Therefore, the law should be amended to be consistent with the situation. Current social conditions in order to have more appropriate law enforcement.

บทนำ

เด็กและเยาวชนถือเป็นทรัพยากรที่มีค่า เป็นตัวแปรสำคัญในการพัฒนาของประเทศชาติ เป็นสมาชิกที่สำคัญยิ่งกลุ่มหนึ่งของสังคม การที่ปัญหาการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนนับวันจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ส่วนหนึ่งเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ แต่อย่างไร ก็ตาม "เด็กที่กระทำความผิดกฎหมายไม่ใช่อาชญากร" นานาประเทศจึงเห็นว่า เด็กและเยาวชนเหล่านั้น ยังสามารถแก้ไข ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม หรืออบรมบ่มนิสัย ให้กลับตัวเป็นคนดีได้โดยไม่ยาก ตลอดจนเพื่อลดปัญหาความ

แตกแยกของครอบครัว และปัญหาเด็กและเยาวชนที่เกิดจากครอบครัวไม่ปกติสุข จึงควรมีการแยกกระบวนการยุติธรรมทางอาญาสำหรับเด็ก ออกจากกระบวนการยุติธรรมทางอาญาสำหรับผู้ใหญ่โดยเด็ดขาด โดยมีวัตถุประสงค์ มุ่งไปทางสงเคราะห์ บำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชน มากกว่ามุ่งลงโทษทางอาญาแก่เด็กและเยาวชนเหล่านั้น โดยให้ศาลเยาวชนและครอบครัวดำเนินกระบวนการพิจารณา เป็นพิเศษแตกต่างจากศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีธรรมดา และให้แยกสถานที่ควบคุมฝึกอบรมเด็กและเยาวชนต่างหากจากเรือนจำ หรือทัณฑสถานซึ่งเป็นที่คุมขังอาชญากรที่เป็นผู้ใหญ่

ประเทศไทยได้มีการจัดตั้งศาลเด็กและเยาวชนขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. 2494 โดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2494 และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2494 ต่อมาได้มีการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับและตราเป็นกฎหมายขึ้นใหม่ คือ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 และได้มีการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาให้เหมาะสมมากขึ้น ในปี 2553 ซึ่งยังคงเนื้อหาที่สอดคล้องกับหลักสากลไว้ โดยเด็กและเยาวชนผู้ที่กระทำความผิดทั้งหมดจะต้องผ่านการพิจารณาคดี และรับการพิพากษาคัดสินโดยศาลเยาวชนและครอบครัว หากศาลพิจารณาแล้ว พบว่า เยาวชนมีความผิดจริง และจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขฟื้นฟู เยาวชนดังกล่าวจะถูกส่งตัวเข้ารับการฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนตามระยะเวลาที่กำหนด

ปัจจุบันปัญหาการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน ในประเทศไทยยังคงเป็นปัญหาที่น่าเป็นห่วง โดยเฉพาะปัญหาการกระทำความผิดในคดีอาญา ที่จากสถิติของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พบว่า จำนวนเด็กและเยาวชนที่เดินทางเข้าสู่การดูแลของสถานพินิจ ยังคงมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดมา โดยจากข้อมูลสถิติการกระทำความผิดของเด็กทั้งหมด ตลอดหลายปีที่ผ่านมา พบว่าคดีเกี่ยวกับยาเสพติดยังคงเป็นการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นกับเด็กไทยทั้งหญิงและชายมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง โดยมีคดีการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินตามมาเป็น อันดับสอง และคดีเกี่ยวกับยาเสพติดยังคงเป็นคดีที่กระทำความผิดซ้ำมากที่สุดอีกด้วยซึ่งลักษณะการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนนั้นมีความหลากหลายและมีลักษณะของการกระทำความผิดที่รุนแรงมากขึ้น และจากข้อมูลสถิติของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พบว่าอีกปัญหาที่กำลังทวีความรุนแรงและเพิ่มปริมาณมากขึ้นเรื่อย ๆ คือ คดีอาญาที่มีความรุนแรง หรือคดีอุกฉกรรจ์นั่นเอง

และแม้การปฏิบัติงานของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจะมีเป้าหมายสำคัญคือ มุ่งเน้นมิให้เด็กและเยาวชนกลับมากระทำความผิดซ้ำ และสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข แต่ในความเป็นจริงจากสถิติกลับพบว่า จำนวนของเด็กและเยาวชน ที่ได้มีการกระทำความผิดที่มีลักษณะเป็นการกระทำความผิดซ้ำกลับมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งอาจเป็นการแสดงให้เห็นว่าการบังคับใช้กฎหมายทั้งมาตรการทางอาญาและมาตรการอื่นทางอาญากับเด็กและเยาวชนยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

จากการศึกษาสภาพสังคมในปัจจุบันพบว่า กฎหมายที่มีอยู่ของประเทศไทย มีลักษณะที่ไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน เนื่องจากมีความสับสน ไม่ชัดเจน ไม่ว่าจะเป็น การกำหนดโทษที่จะลงแก่เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด โดยการใช้การกำหนดอายุ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 73 ถึง มาตรา 75

ซึ่งเมื่อพิจารณาสภาพของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในประเทศไทยแล้ว พบว่า นับวันเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดนั้น มีอายุน้อยลงเรื่อย ๆ และการกระทำความผิดมีลักษณะที่รุนแรงมากขึ้น จึงทำให้เห็นว่า การกำหนดโทษจะคำนึงเพียงอายุของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดเพียงอย่างเดียวไม่ได้ ต้องดูที่สภาพจิตใจ พฤติการณ์ที่เด็กและเยาวชนได้กระทำความผิดมาประกอบด้วย รวมถึงกฎหมายที่มีอยู่มีลักษณะเป็นการคุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดอย่างเคร่งครัด การส่งตัวเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด ไปฝึกอบรม เป็นกรณี ที่ศาลชั้นต้นอันเป็นศาลเยาวชนและครอบครัวใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนแทนการลงโทษทางอาญา จึงไม่เป็นการลงโทษจำคุกตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 18 ทำให้เมื่อเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดกลับมากกระทำความผิดซ้ำอีกครั้ง ศาลจึงไม่สามารถใช้มาตรการการบวกโทษ เพิ่มโทษ นับโทษต่อได้ แม้ในการพิจารณาและพิพากษาคดีจะมีกระบวนการที่สถานพินิจจะต้องทำการสืบเสาะภูมิหลังประวัติของเด็กและเยาวชนและประวัติการกระทำความผิด มารายงานต่อศาล เพื่อให้ศาลนำมาใช้ในการพิพากษาคดีก็ตาม แต่เมื่อโทษที่จะลงแก่เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในศาลเด็กและ เยาวชนที่รุนแรงคือการส่งตัวเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดไปฝึกอบรม ผลก็คือหากเด็กและเยาวชนกลับมากกระทำความผิดซ้ำ อีกก็ไม่สามารถบวกโทษ เพิ่มโทษ นับโทษต่อได้ตามที่ได้มีการตีความกฎหมายที่เคร่งครัดไว้รวมถึง กรณีการโอนคดีเด็กและเยาวชนไปยังศาลธรรมดาตาม มาตรา 97 วรรค 2 ก็ยังคงไม่สามารถลดปริมาณของเด็กและ เยาวชนที่กระทำความผิดลงได้ จึงแสดงให้เห็นว่าปัจจุบันยังขาดมาตรการทางกฎหมายที่มีประสิทธิภาพที่จะนำมาใช้ ลงโทษเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำ ดังนั้นจากปัญหาดังกล่าว จึงควรมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงกฎหมายที่ เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน เพื่อให้เด็กและเยาวชนเกิดความเกรงกลัวต่อโทษที่จะได้รับและไม่หันกลับมากระทำความผิดซ้ำอีก

บทสรุป

พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน โดยได้กำหนดให้ศาลเยาวชนและครอบครัวมีอำนาจกว้างกว่าศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีธรรมดา ในอันที่จะดำเนินการใด ๆ ตามที่เห็นว่า เหมาะสมกับเด็กและเยาวชนนั้นๆ แม้แต่ในกรณีที่ยังไม่มีกระทำความผิดเกิดขึ้น แต่หากศาลพบว่า มีความเสี่ยงต่อการถูกชักจูงให้กระทำความผิดในอนาคต หรือเป็นกรณีที่เด็กและเยาวชนอยู่ในภาวะที่สมควรได้รับการสงเคราะห์คุ้มครอง ศาลก็อาจมีคำสั่งคุ้มครอง ป้องกัน หรือช่วยเหลือสงเคราะห์ แก่เด็กและเยาวชนเหล่านั้นได้ทันที ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ ในการพิจารณาคดีของศาลเยาวชนและครอบครัวนั้น มิได้คำนึงถึงเฉพาะความผิดที่เด็กหรือเยาวชนนั้น ๆ ได้กระทำความผิด แต่ศาลจะค้นหาสาเหตุที่ทำให้เด็กหรือเยาวชนนั้นกระทำความผิด ตลอดจนสภาพแวดล้อมทั้งปวงที่ตั้งที่ปรากฏในพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 119 ที่บัญญัติว่า "ในการพิจารณาและพิพากษาคดีที่มีข้อหาว่าเด็กหรือเยาวชนกระทำความผิดให้ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว

คำนึงถึงสวัสดิภาพและอนาคตของเด็กหรือเยาวชนซึ่งควรจะได้รับการศึกษา ส่งเสริม และส่งเสริมให้กลับ
 ตัวเป็นพลเมืองดียิ่งกว่าการที่จะลงโทษ และในการพิพากษาคดีนั้นให้ศาลคำนึงถึงบุคลิกลักษณะ สภาพร่างกาย
 และสภาพจิตของเด็กหรือเยาวชนซึ่งแตกต่างกันเป็นคน ๆ ไป และลงโทษหรือเปลี่ยน โทษหรือใช้วิธีการ
 สำหรับเด็กและเยาวชนให้เหมาะสมกับตัวเด็กหรือเยาวชน และ พุทธการณเฉพาะเรื่อง แม่เด็กหรือเยาวชนนั้น
 จะได้กระทำความผิดร่วมกัน" คำพิพากษาหรือคำสั่งศาลเยาวชนและครอบครัว แบ่งออกได้ 2 รูปแบบดังนี้

ก. วิธีการที่ยังไม่ตัดอิสรภาพ ได้แก่

1. ว่ากล่าวตักเตือนเด็กและปล่อยตัวไป
2. มอบตัวแก่บิดามารดา หรือผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย โดยมีเงื่อนไข
 คุมประพฤติ หรือไม่มีเงื่อนไขคุมประพฤติ
3. กำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติ
4. ให้ชดใช้ค่าเสียหาย
5. ให้ทำงานเพื่อสาธารณะประโยชน์
6. ให้เข้ารับการแก้ไขบำบัดฟื้นฟู รับคำปรึกษาแนะนำ
7. ปรับ
8. รอการพิจารณาไว้อ่อน เพื่อให้โอกาสปรับปรุงตัวเอง
9. รอลงอาญา โดยรอการกำหนดโทษ หรือกำหนดโทษ แต่รอลงอาญาไว้ภายในระยะเวลาที่ศาล
 กำหนด แต่ไม่เกิน 5 ปี นับแต่วันที่ศาลพิพากษา โดยศาลกำหนดเงื่อนไขคุมประพฤติด้วยก็ได้

ข. วิธีการตัดอิสรภาพ

1. ส่งตัวเด็กหรือเยาวชนไปควบคุมเพื่อฝึกอบรม มุ่งศูนย์ฝึกและอบรม สถานศึกษา สถานฝึกอบรม
 และสถานแนะนำทางจิต โดยศาลอาจกำหนดระยะเวลาขึ้นสูงไว้ก็ได้
2. กักขัง
3. จำคุก

ซึ่งศาลเยาวชนและครอบครัวมีอำนาจทั้งลงโทษทางอาญา และใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนใน
 กรณีที่ศาลจะลงโทษทางอาญา ศาลต้องคำนึงถึงความรับผิดชอบทางอาญาของบุคคลตามประมวลกฎหมายอาญา
 มาตรา 73 ถึงมาตรา 76 ซึ่งหลักเกณฑ์ความผิดในทางอาญา จะถือเกณฑ์อายุขณะกระทำความผิดมาเป็น
 เกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

1.1 เด็กอายุยังไม่เกิน 10 ปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดเด็กนั้นไม่ต้องรับโทษในทาง
 อาญาเลย ศาลไม่มีอำนาจลงโทษทางอาญา

1.2 เด็กอายุกว่า 10 ปีแต่ยังไม่เกิน 15 ปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้อง
 รับโทษแต่ให้ศาลมีอำนาจที่จะดำเนินการวางข้อกำหนดและเงื่อนไขต่าง ๆ ตามที่เห็นสมควร

1.3 ผู้ใดอายุกว่า 15 ปีแต่ต่ำกว่า 18 ปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ให้ศาลพิจารณาถึงความรู้ผิดชอบและสิ่งอื่นทั้งปวงเกี่ยวกับผู้นั้น ใบอนที่ควรจะวินิจฉัยว่าสมควรพิพากษาลงโทษผู้นั้นหรือไม่ หากศาลเห็นว่าไม่สมควรพิพากษาลงโทษก็ให้จัดการตามมาตรา 74 หรือถ้าศาลเห็นว่าสมควรพิพากษาลงโทษก็ให้ลดมาตราส่วนโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดลงกึ่งหนึ่ง

1.4 ผู้ใดอายุตั้งแต่ 18 ปีแต่ยังไม่เกิน 20 ปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด จะต้องถูกลงโทษทางอาญา และให้อำนาจศาลใช้ดุลพินิจลดมาตราส่วนโทษให้ ใน 3 หรือกึ่งหนึ่งก็ได้ แต่ศาลจะไม่ลงโทษโดยจะใช้วิธีการตามมาตรา 74 ไม่ได้เด็ดขาดจากบทบัญญัติประมวลกฎหมายอาญาข้างต้น จะเห็นว่าศาลเยาวชนและครอบครัวไม่สามารถพิพากษาหรือมีคำสั่งลงโทษทางอาญาแก่เด็กที่มีอายุระหว่าง 10 ปี แต่ยังไม่เกิน 15 ปี ได้ เนื่องจากโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 18 (1)-(4) เป็นโทษที่จะต้องบังคับกับอาชญากร ร่ำการ และเสรีภาพของผู้กระทำความผิด ในกรณีไทยปรับหากผู้กระทำความผิดไม่มีเงินชำระจะต้องถูกกักขังแทนค่าปรับ ซึ่งต้องบังคับกับอาชญากรด้วยตัวของผู้กระทำความผิด ส่วนโทษริบทรัพย์สินตามมาตรา 18 (5) มุ่งที่ตัวทรัพย์สิน ไม่ได้บังคับกับอาชญากรด้วยตัวผู้กระทำความผิด กฎหมายให้อำนาจศาลที่จะริบได้ แม้ผู้กระทำความผิดเป็นเด็กก็ตาม ดังนั้น เมื่อบุคคลอายุไม่เกิน 15 ปี กระทำความผิดเด็กนั้นไม่ต้องรับโทษแต่บัญญัติให้ศาลใช้วิธีการตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 74 (1)-(5)

จากสถิติจำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดี โดยสถานพินิจฯ ทำให้เราเห็นว่า แม้จำนวนคดีเด็กและเยาวชนจะมีแนวโน้มลดลง แต่จะพบว่าจำนวนของผู้กระทำความผิดกลับมีอายุเฉลี่ยที่ลดลง มีการกระทำความผิดอาญาที่รุนแรงมากขึ้น โดยในปี 2559 มีเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 18 ปีลงมา กระทำความผิด 30,356 คน เฉลี่ยวันละ 83 คน ร้อยละ 93 เป็นชาย เกือบร้อยละ 90 มีอายุ 15-18 ปี ที่เหลืออายุในช่วง 10 - 15 ปี เป็นคดีเกี่ยวกับยาเสพติดมากอันดับ 1 ร้อยละ 41 รองลงมาคือทรัพย์ ร้อยละ 20 ทำร้ายร่างกาย ร้อยละ 14 อาวุธและวัตถุระเบิดร้อยละ 7 และพบว่าแนวโน้มการก่อคดีซ้ำของเด็กเพิ่มขึ้นเพียงแค่ช่วง 3 ปี เพิ่มขึ้นร้อยละ 7 จากร้อยละ 12 ในพ.ศ.2555 เป็นร้อยละ 19 ในปี 2558 และเพิ่มเป็นร้อยละ 20 ในปี 2559 โดยปริมาณคดีที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิดซ้ำ ทั้งในฐานความผิดเดิมและฐานความผิดใหม่ที่มีโทษที่หนักกว่า อาจมีสาเหตุมาจาก เมื่อเด็กกระทำความผิด แม้จะมีความผิดทางอาญา แต่ก็ไม่ต้องรับโทษตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้ จึงอาจเป็นสาเหตุให้ถูกชักจูง หลอกล่อ จ้างวาน หรือใช้โอกาสของช่องว่างทางกฎหมายนั้น ๆ ในการกลับมากระทำความผิดซ้ำอีก นอกจากนี้พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวพ.ศ. 2553 ยังมีมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาทั้งในชั้นก่อนฟ้อง

ตามมาตรา 86 และได้ระหว่างพิจารณาตามมาตรา 90 ช่วยในการคัดกรองเด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิดให้ได้รับการดูแลแก้ไขเพื่อหันเหออกจากกระบวนการยุติธรรม โดยมาตรา 84 และมาตรา 90 กำหนดมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาไว้ดังนี้มาตรา 86 กำหนดว่าในระหว่างการสอบสวนก่อนที่จะมีการฟ้องคดี ในคดีที่เด็กหรือเยาวชนต้องหาว่ากระทำความผิด ซึ่งมีอัตราโทษอย่างสูงให้จำคุกไม่เกินห้าปี ถ้าเด็กหรือเยาวชนไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกนั้น เด็กหรือเยาวชนสำนึกในการกระทำ

และผู้อำนวยการสถานพินิจพิจารณาโดยคำนึงถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนแล้วเห็นว่า มีโอกาสกลับตนเป็นคนดีได้โดยไม่ต้องฟ้องให้จัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูให้เด็กหรือเยาวชน เพื่อปรับเปลี่ยนความประพฤติของเด็กหรือเยาวชน หรือชดเชยความเสียหายของผู้เสียหาย หรือเพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ชุมชนและสังคม เสนอต่อพนักงานอัยการให้ความเห็นชอบหากแผนกได้รับความเห็นชอบให้มีการดำเนินการตามแผนพร้อมทั้งรายงานให้ศาลทราบ

มาตรา 90 กำหนดเงื่อนไขที่เด็กหรือเยาวชนจะสามารถเข้าสู่กระบวนการของมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาชั้นพิจารณาว่า ต้องเป็นคดีที่เด็กหรือเยาวชนต้องหาว่ากระทำความผิดซึ่งมีอัตราโทษอย่างสูงให้จำคุกไม่เกิน 20 ปี ถ้าเด็กหรือเยาวชนไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ในเวลาใด ๆ ก่อนมีคำพิพากษาหากเด็กหรือเยาวชนนั้นสำนึกในการกระทำ ผู้เสียหายยินยอม โจทก์ไม่คัดค้าน พฤติการณ์แห่งคดีไม่เป็นภัยร้ายแรงต่อสังคมเกินสมควร ศาลเห็นว่าเด็กหรือเยาวชนอาจกลับตนเป็นคนดีได้ แล้วผู้เสียหายอาจได้รับการชดเชยเยียวยาตามสมควร ศาลอาจมีคำสั่งให้จัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูให้เด็กหรือเยาวชนและบุคคลที่เกี่ยวข้องของปฏิบัติเสนอต่อศาลหากศาลเห็นชอบ ให้มีคำสั่งจำหน่ายคดีไว้ชั่วคราว กรณีมีการปฏิบัติตามแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูครบถ้วน ศาลจะมีคำสั่งจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ โดยกฎหมายกำหนดให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับ

ทั้งนี้เมื่อการพิจารณาคดีเสร็จสิ้นแล้วในกรณีที่ศาลเห็นว่าตามพฤติการณ์แห่งคดียังไม่สมควรจะมีคำพิพากษามาตรา 132 ยังกำหนดให้ศาลมีอำนาจออกคำสั่งให้ปล่อยตัวจำเลยชั่วคราวหรือจะ ส่งตัวไปควบคุมไว้ยังสถานที่ใดที่หนึ่งชั่วคราวหรือจะใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชน ไปพลางก่อนก็ได้หากเด็กหรือเยาวชนสามารถปฏิบัติตามคำสั่งศาลในมาตรการดังกล่าวสำเร็จเด็กหรือเยาวชนก็จะถูกคัดกรองออกจากกระบวนการยุติธรรมศาลจะมีคำสั่งยุติคดีโดยไม่ต้องมีคำพิพากษาและให้ถือว่าสิทธินำคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับไป

มาตรการที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด ได้รับการคุ้มครองมากยิ่งขึ้น อันเป็นผลดีต่อเด็กและเยาวชนในการได้รับโอกาสให้กลับตัวเป็นคนดีและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ โดยปราศจากการถูกตราหน้าว่าเป็นอาชญากร แต่ในทางกลับกัน หากเด็กหรือเยาวชนเหล่านี้ได้กระทำความผิดอาญาร้ายแรงแล้วยังได้รับการคุ้มครองตามมาตรการดังกล่าวเหล่านี้อาจทำให้เด็กหรือเยาวชนฉกฉวยโอกาสจากความเปราะบางของเด็กหรือเยาวชนที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายเช่นนี้กระทำความผิดมากขึ้น จนอาจเกิดเป็นการกระทำความผิดติดนิสัย ไปทำผิดซ้ำ ๆ อีกอาจตกเป็นเหยื่อของกลุ่มมิจฉาชีพ หรือองค์กรอาชญากรรม ที่รู้ว่าการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนจะได้รับการคุ้มครองด้วยมาตรการพิเศษต่าง ๆ เหล่านี้ อาจแสวงหาผลประโยชน์จากช่องทางดังกล่าว โดยใช้เด็กและเยาวชนให้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดอาญา และยักรวมถึงกรณีการชักจูงเด็กและเยาวชนให้เข้าร่วมในการกระทำความผิดโดยสมัครใจ เพื่อแลกเปลี่ยนกับค่าตอบแทนจำนวนหนึ่งด้วย

ซึ่งหากศาลเห็นว่า ลักษณะของการกระทำความผิดนั้นไม่น่าจะเกิดจากการกระทำของผู้ที่ซึ่งเป็นเด็กเยาวชนศาลมีเพียงมาตรา 97 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณา

คดีเยาวชนและครอบครัวพ.ศ. 2553 ให้โอนคดีไปยังศาลที่มีอำนาจพิพากษาคดีธรรมดาเท่านั้น โดยมีเงื่อนไขอย่างกว้าง ๆ ในการใช้ดุลพินิจ คือ "เมื่อพิจารณาโดยคำนึงถึงสภาพร่างกาย สภาพจิต สติปัญญา และนิสัยแล้ว เห็นว่าขณะกระทำความผิดหรือระหว่างพิจารณาผู้กระทำความผิดมีสภาพเช่นเดียวกับบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ปีบริบูรณ์ขึ้นไป" จะเห็นว่ายังขาดหลักเกณฑ์และขอบเขตที่ชัดเจน เกี่ยวกับเงื่อนไขบางประการ เช่น อายุของเด็กหรือเยาวชน ขณะปรากฏตัวต่อหน้าศาลและเยาวชนและครอบครัว ความร้ายแรงของความผิดอาญาอีกทั้ง การตัดสินโทษบางประการเกี่ยวกับมาตรการพิเศษ ที่ใช้แทนการดำเนินคดีอาญา ไม่ว่าจะเป็นมาตรการพิเศษทั้งในชั้นเจ้าหน้าที่และในชั้นศาล อันได้แก่ มาตรการพิเศษ แทนการดำเนินคดีอาญาก่อนฟ้องตามมาตรา 86 มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นพิจารณาตามมาตรา 90 และมาตรการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูก่อนมีคำพิพากษามาตรา 132 อันจะเป็นเครื่องมือให้ศาลนำมาประกอบการใช้ดุลพินิจในการโอนคดีหรือไม่โอนคดี ไปพิจารณายังศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีธรรมดา

ในส่วนของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในต่างประเทศนั้นได้มีการวางหลักในการคุ้มครองและควบคุมเด็กและเยาวชนไว้ เช่น ในประเทศฝรั่งเศสและประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีในประเทศฝรั่งเศส กฎหมายสำหรับเด็กและเยาวชนของฝรั่งเศสได้กำหนดช่วงอายุของความรับผิดชอบอาญาไว้ โดยเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดอาญาในแต่ละช่วงอายุ จะมีความรับผิดชอบอาญาดังนี้

1) เด็กหรือเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 10 ปี การกระทำความผิดของเด็กไม่ต้องได้รับโทษทางอาญา (แม้ว่าประเทศฝรั่งเศสจะถือว่าเด็กที่มีอายุระหว่าง : ถึง 10 ปี มีความรู้สำนึกในการกระทำความผิดแล้วก็ตาม) แต่ให้ใช้มาตรการอื่น เช่น มาตรการป้องกัน มาตรการช่วยเหลือ มาตรการควบคุม และมาตรการ ให้การศึกษาอบรม และได้มีการเปลี่ยนไปเป็นอนุญัตติภายใต้สถานการณ์ที่พิเศษให้ลงโทษทางอาญากับเด็กอายุ 0 ปี

2) เด็กและเยาวชนที่มีอายุตั้งแต่ 10 ปี ถึง 13 ปี สามารถกำหนดมาตรการให้การศึกษา อบรม ถ้าการลงโทษไม่สอดคล้องกับเด็กหรือเยาวชนอาจใช้วิธีการกักขังภายในบ้านหรือสถานที่พิเศษสำหรับเด็กและเยาวชน

3) เด็กหรือเยาวชนที่มีอายุตั้งแต่ 13 ปี ถึง 16 ปี อาจจะมีการลงโทษทางอาญา โดยต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก แต่โทษที่จะลงนั้นเพียงกึ่งหนึ่งของอัตราโทษที่กำหนดสำหรับผู้ใหญ่ แต่เยาวชนจะไม่ถูกคุมขังในเรือนจำ เว้นแต่จะได้กระทำความผิดอาญาที่ร้ายแรง

4) เด็กและเยาวชนที่มีอายุตั้งแต่ 1 ปี ถึง 1: ปี เมื่อต้องคำพิพากษาลงโทษจำคุกอาจถูกคุมขังในเรือนจำ และอาจไม่สามารถอาศัยข้ออ้างในเรื่องความเป็นเด็กหรือเยาวชนมาเป็นข้อยกเว้นได้

การดำเนินคดีกับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดนั้น มีการใช้กฎหมายอาญาสำหรับผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนโดยเฉพาะ โดยจัดให้ผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กหรือเยาวชน ได้รับการควบคุมเป็นการพิเศษ แต่ถ้าเป็นการกระทำที่ร้ายแรงมาก ๆ จะไม่ได้รับการคุ้มครองที่เป็นพิเศษนี้ การพิจารณาพิพากษาคดี และการกำหนดโทษจะมีความรุนแรงแตกต่างกันขึ้นอยู่กับความรู้สำนึกในการกระทำความผิด โดยยึดหลักว่า หากผู้กระทำไม่รู้สำนึกในสิ่งที่กระทำก็ต้องได้รับโทษน้อยกว่าผู้ที่รู้สำนึกในการกระทำของตน

คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลจะมุ่งคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยดูความเหมาะสมในแต่ละราย และในการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง ต้องมีเด็กหรือเยาวชนที่กระทำผิดอยู่ด้วย คำพิพากษาหรือคำสั่งและวิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนที่ใช้อยู่ มีหลายรูปแบบ ได้แก่

1. มาตรการป้องกัน มาตรการช่วยเหลือ มาตรการควบคุม และมาตรการให้การศึกษาสำหรับเด็กที่อายุต่ำกว่า 10 ปี

2. มาตรการส่งเสริมและให้การศึกษา ใช้สำหรับเด็กที่มีอายุ 10 ถึง 13 ปี เท่านั้น

3. การกักขังควบคุมตัว และการปล่อยตัวภายใต้การควบคุม ทั้งสองกรณี จะใช้ควบคู่กับการให้การศึกษาโดยพิจารณาถึงความเหมาะสมของเด็กหรือเยาวชนที่กระทำผิดแต่ละราย และคำนึงถึงมาตรการทางการศึกษาเนื่องจาก เชื่อว่าการให้การศึกษาจะช่วงลดปัญหาการทำความผิดของเด็กได้ นอกจากนี้ ในกรณีที่มีการปล่อยตัวภายใต้การควบคุมดูแลจากศาลเห็นสมควร ศาลจะนำมาตรการลงโทษอื่น ๆ มาใช้ร่วมกันด้วยก็ได้ ส่วนในกรณีกักขังควบคุมตัวศาลจะใช้เฉพาะในกรณีที่จำเป็น เมื่อพิจารณาถึงสถานการณ์แวดล้อมและบุคลิกภาพของเด็กหรือเยาวชนที่ทำความผิดแล้วเท่านั้น ทั้งนี้ จะต้องแยกการกักขังออกจากผู้ใหญ่ และจัดให้มีการจัดการศึกษาหรือฝึกอบรมเสมอ

4. มาตรการ โกล่เกลี่ยประนีประนอม หรือชดเชยความผิด ถือเป็นมาตรการใหม่ที่น่าสนใจ หรือให้ศาลสามารถสั่งให้ผู้ต้องหาซึ่งเป็นเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดได้มี โอกาสช่วยเหลือหรือกระทำการชดเชยทดแทนความผิดต่อผู้เสียหาย หรือทำกิจการที่มีลักษณะเป็นบริการสาธารณะ หรือเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้มีสำนึกในความผิดที่ได้กระทำให้ไป และเป็นการชดเชยความผิดด้วย

5. มาตรการจำคุก ตั้งแต่มีการแก้ไขกฎหมายใน ปี ค.ศ.2007 หากเยาวชนที่มีอายุ 16 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี ได้กระทำความผิดซ้ำสองหรือมากกว่าหรือที่กระทำความผิดอาญาร้ายแรง หรืออาจถูกศาลพิพากษาให้จำคุกโดยไม่อาจนำความเป็นเยาวชนมาอ้างต่อศาลได้ในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ได้มีการให้นิยามความหมายของ "เด็ก" และ "เยาวชน" ไว้ว่า "เด็ก" (Youh) หมายถึง บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 4 ปี แต่ยังไม่ถึง 18 ปี "เยาวชน" (Young Adult) หมายถึง บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี แต่ยังไม่ถึง 21 ปี โดยเด็กและเยาวชนจะมีความรับผิดชอบทางอาญา ก็ต่อเมื่อขณะกระทำความผิดนั้น มีจิตใจและเขารู้ถึงขั้นมีความรู้สึกผิดชอบและสามารถบังคับตนเอง ได้ หากจิตใจและเขารู้ถึงขั้นมีความรู้สึกผิดชอบและสามารถบังคับตนเองได้ จะไม่มีความรับผิดชอบทางอาญา แต่ศาลมีอำนาจใช้มาตรการให้อยู่ในความดูแลของครอบครัวหรือผู้ปกครองโดยในส่วน คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลคดีเด็กและเยาวชนเยอรมัน จะมีอยู่ 2 วิธีคือ การใช้มาตรการควบคุม และมาตรการทางวินัย โดยหากการใช้มาตรการควบคุมไม่เหมาะสมกับการทำความผิด อาจมีการใช้มาตรการทางวินัย หรือมาตรการลงโทษทางอาญาสำหรับความผิดที่ได้กระทำ ซึ่งมาตรการทางวินัย หรือมาตรการการลงโทษทางอาญาสำหรับเด็กและเยาวชนจะถูกงดหากผู้กระทำความผิดเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลบำบัดรักษาอาการทางจิตหรือในสถานบำบัดอาการติดยาซึ่งทำให้การลงโทษโดยผู้พิพากษาไม่มีความจำเป็นอีกต่อไป ในส่วนของมาตรการการลงโทษทางอาญา (Penalty) ศาลจะใช้มาตรการการลงโทษจำคุกกับผู้กระทำ

ความผิดที่เป็นเด็กหรือเยาวชน ต่อเมื่อศาลพิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำนั้นแสดงให้เห็นว่าเด็กหรือเยาวชนมีแนวโน้มที่จะกระทำความผิดอีกหากไม่ถูกลงโทษ และการใช้มาตรการควบคุมหรือมาตรการทางวินัยยังไม่เพียงพอ หรือในกรณีที่ความผิดดังกล่าวมีลักษณะร้ายแรง โดยมี โทษจำคุกอย่างต่ำ 6 เดือน แต่ไม่เกิน 5 ปี หากเป็นการกระทำความผิดอาญาร้ายแรง โทษจำคุกอย่างสูงจะเพิ่มขึ้นเป็นสูงสุด 10 ปี (โดยไม่นำโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นในกฎหมายอาญามาใช้บังคับกับเด็กและเยาวชน) แต่ไม่ว่าจะได้รับโทษจำคุกแบบใดก็ตาม ต้องมีการ ให้การศึกษาแก่เด็กและเยาวชนควบคู่กันไปด้วยเสมอ

ข้อเสนอแนะ

ลักษณะกฎหมายของโทษที่นำมาใช้กับการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนนั้น เป็นกฎหมายที่ไม่ได้มีวัตถุประสงค์ที่จะมุ่งเน้นไปในการลงโทษ แต่เป็นไปในลักษณะของการมุ่งแก้ไข ฟื้นฟู และเยียวยาพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน รวมทั้งมุ่งให้โอกาสแก่เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดได้มี โอกาสปรับปรุงตัว เพื่อกลับมาเป็นคนดีของสังคมต่อไปในอนาคตอย่างไม่มีข้อจำกัด ทำให้เมื่อนำกฎหมายที่มีลักษณะดังกล่าวมาบังคับใช้ กลับเป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่เด็กและเยาวชนที่จะกลับมากระทำความผิดซ้ำ เพราะกฎหมายที่มีอยู่ ไม่ได้มีมาตรการที่จะทำให้เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดเกิดความกลัว และเกรงกลัวที่จะกระทำความผิด รวมทั้งมีการเหตุผลหย่อนผ่อนโทษหลากหลาย และกฎหมายที่มีอยู่ ไม่สามารถที่จะแยกเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำออกจากเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดครั้งแรกได้ จึงทำให้เกิดการขาดประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน ซึ่งสามารถสรุปลักษณะช่องว่างของกฎหมายที่มีอยู่ได้ ดังต่อไปนี้

1. กฎหมายที่มีอยู่ มีลักษณะที่ไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน มีความล้าหลัง มีความไม่ชัดเจน ซึ่งจากประมวลกฎหมายอาญาในส่วนที่นำมาบังคับใช้กับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดโทษที่จะลดแก่เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดโดยใช้การกำหนดอายุ ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 73 ถึง 75 ซึ่งหากเรากลับมาพิจารณาสภาพของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในประเทศไทยแล้ว จะพบว่า เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด มีฐานของอายุเฉลี่ยที่น้อยลงเรื่อย ๆ แต่กลับมีพฤติกรรมของการกระทำความผิดที่รุนแรงขึ้น จากข้อมูลดังกล่าว ทำให้เห็นว่า การกำหนดโทษจะคำนึงเพียงอายุของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดเพียงอย่างเดียวไม่ได้ ต้องคำนึงถึงสภาพจิตใจของเด็กและเยาวชน พฤติการณ์ที่เด็กและเยาวชน ได้กระทำความผิด ความถี่ของการกระทำความผิด มาประกอบด้วย เนื่องจาก โทษที่เด็กและเยาวชนได้รับนั้น ไม่เหมาะสมกับความผิดที่ได้กระทำความผิดไปนอกจากนี้ในส่วนของการพิจารณาคดีที่นำมาใช้ ก็เป็นการการพิจารณาคดีที่ไม่มีการแยกกระบวนการดำเนินคดีของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำออกจากกระบวนการดำเนินคดีของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดครั้งแรก ผลคือเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำกลับได้รับการคุ้มครองสิทธิตามกฎหมายอย่างเท่ากันกับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดครั้งแรก และหากเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำและเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดครั้งแรกได้มาอยู่ร่วมกัน

ทั้งในสถานพินิจ หรือศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน อาจทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ ช่องว่างต่าง ๆ ตามกฎหมายที่ได้รับ และอาจทำให้เกิดพฤติกรรมการเลียนแบบได้ ซึ่งได้มีงานวิจัยรับรองว่ายิ่งคนถูกควบคุมในสถานที่ควบคุมนานเท่าไร โอกาสที่กระทำความผิดซ้ำยิ่งสูงขึ้นเป็นเงาตามตัว และการนำผู้กระทำความผิดเล็กน้อยไปควบคุมตัวปะปนกับผู้กระทำความผิดซับซ้อนรุนแรง แนวโน้มที่ผู้กระทำความผิดเล็กน้อยจะเรียนรู้พฤติกรรมจากผู้กระทำความผิดซับซ้อนรุนแรงย่อมมีมากขึ้น

2. กฎหมายที่มีอยู่ มีลักษณะมุ่งตีความตามตัวอักษร เพื่อคุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดอย่างเคร่งครัด จากข้อมูลบทสัมภาษณ์ข้างต้น พบว่า การส่งตัวเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดไปฝึกและอบรมเป็นวิธีการที่ศาลชั้นต้นใช้ลงโทษเด็กและเยาวชนแทนการลงโทษทางอาญา จึงไม่เป็นการลงโทษจำคุกตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 8 ทำให้เมื่อเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดกลับมากระทำความผิดซ้ำอีกครั้ง จึงไม่สามารถใช้มาตรการบวกโทษ เพิ่มโทษ นับโทษต่อ มาใช้ได้ทั้งที่เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดและถูกส่งตัวไปยังที่ฝึกและอบรมนั้น สามารถรู้ได้อย่างแน่ชัดว่าเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดนั้น ต้องเป็นการกระทำความผิดอย่างร้ายแรงหรือกระทำความผิดในคดีอุกฉกรรจ์ ซึ่งเมื่อพ้นโทษออกมากลับไม่มีมาตรการใด ๆ ที่จะเพิ่มความเข้มงวดของโทษที่จะลงเพื่อให้เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดนั้นเกิดความเข็ดหลาบ ซึ่งการตีความกฎหมายที่เคร่งครัดแบบนี้แสดงให้เห็นได้ชัดว่าเรายังขาดกฎหมายที่จะนำมาใช้ลงโทษเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำอยู่ จึงขอเสนอแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. ควรมีการแก้ไขกฎหมายใน ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 75 กรณีของเยาวชนที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปี แต่ยังไม่ถึง 18 ปี บริบูรณ์ ได้กระทำการที่กฎหมายบัญญัติเป็นความผิด โดยศาลจะต้องพิจารณาถึงความรู้ผิดชอบและสิ่งอื่นทั้งปวงเกี่ยวกับบุคคลผู้นั้น ว่าควรมีการพิพากษาลงโทษบุคคลผู้นั้นที่กระทำความผิดนั้นหรือไม่ โดยหากศาลเห็นว่าไม่สมควรลงโทษ ก็ให้ใช้มาตรการลงโทษสำหรับเด็กและเยาวชน หรือถ้าศาลเห็นสมควรพิพากษาลงโทษ ศาลจะต้องลงมาตรส่วนโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดลงกึ่งหนึ่ง โดยควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมในกรณี ที่เป็นการกระทำความผิดซ้ำในฐานความผิดเดิม หรือ ในฐานความผิดใหม่ที่มีโทษหนักกว่า ควรกำหนดให้ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจพิพากษาลงโทษ โดยไม่จำต้องลดโทษลงกึ่งหนึ่งก็ได้เพื่อเป็นการเพิ่มมาตรการการลงโทษอย่างเข้มงวด เพื่อให้เกิดความหลาบจำและเกรงกลัวต่อการถูกลงโทษ

2. ควรมีการแก้ไขกฎหมายใน ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 76 กรณีของเยาวชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี แต่ยังไม่ถึง 20 ปี บริบูรณ์ ได้กระทำการที่กฎหมายบัญญัติเป็นความผิด โดยหากศาลเห็นว่าสมควรพิพากษาลงโทษ ศาลอาจลงมาตรส่วนโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดลง หนึ่งในสามหรือกึ่งหนึ่งก็ได้ โดยควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดซ้ำ ในฐานความผิดเดิม หรือ ในฐานความผิดใหม่ที่มีโทษหนักกว่า ให้ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจพิพากษาลงโทษ โดยไม่จำต้องลดโทษลงก็ได้ เพื่อเป็นการเพิ่มมาตรการการลงโทษอย่างเข้มงวด เพื่อให้เกิดความหลาบจำและเกรงกลัวต่อการถูกลงโทษ หรืออาจมีการนำการบวกโทษ เพิ่มโทษ นับโทษต่อมาใช้ เพื่อเป็นการกำราบไม่ให้เยาวชนผู้นั้นกลับมากระทำความผิดซ้ำอีก

3. ควรมีการแก้ไขกฎหมายในเรื่องการ โอนคดีตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ในมาตรา 97 วรรค 2 โดยในกรณีของการโอนคดีนั้นกฎหมายมักจะนำไปใช้ในกรณีผู้กระทำความผิดที่เป็นเยาวชนอายุก่อนข้างสูง เช่น เกิน 16 ปีขึ้นไป และกระทำความผิดร้ายแรงซึ่งลักษณะพฤติการณ์กระทำความผิดมีลักษณะไตร่ตรองวางแผนเป็นอย่างดี โดยควรมีการแก้ไขในกรณีเป็นบุคคลที่มีเกณฑ์อายุที่ต่ำกว่าที่ได้วางหลักไว้ แต่ถ้าศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าในขณะที่กระทำความผิดมีสภาพเช่นเดียวกับบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป หรือ ในระหว่างการพิจารณามีสภาพเช่นเดียวกับบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป และมีพฤติการณ์ที่เป็นการกระทำความผิดซ้ำ ในฐานความผิดเดิม หรือ ในฐานความผิดใหม่ที่มีโทษหนักกว่า ให้ศาลมีอำนาจพิจารณาการลงโทษ โดยการโอนคดีเหล่านั้นไปยังศาลอาญาปกติที่ไม่ใช่ศาลเยาวชนและครอบครัวได้

บรรณานุกรม

- เกษรารักษ์ จิณะแสน. (2542). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนที่อยู่ระหว่างถูกคุมประพฤติในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน**. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ขวัญพัฒน์ ธนะธรรมนิธย์. (2551). **การทำพินิจที่เหมาะสมต่อการกระทำความผิดของเด็ก**. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวนีย์ สงวนกลิ่น. (2557). **การบังคับใช้กฎหมายกับการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน**. วิทยานิพนธ์อาชญาวิทยาและงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- คณิต ณ นคร. (2547). **กฎหมายอาญา ภาคทั่วไป**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- จิตติ ติงศัททีย์. (2536). **กฎหมายอาญาภาค 1**. กรุงเทพฯ : สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา.
- มาตาลักษณ์ ออรุ่งโรจน์. (2551). **กฎหมายเบื้องต้นเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางอาญาของเด็กและเยาวชน**. กรุงเทพฯ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กรุงเทพธุรกิจ. (2561). **กรมพินิจฯ เร่งปฏิรูปการศึกษาเด็กเยาวชนในสถานพินิจและศูนย์ฝึก 8 มิถุนายน 2561**.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2561). **กรมสุขภาพจิต เผยมีเด็ก-เยาวชนก่อคดีวันละ 83 คน พบ 96 % ป่วยทางจิต**. จากยาเสพติดสูงสุด. Workpoint News 2 กันยายน 2561.
- ไทยโพสต์. **เด็กก่อคดีเฉลี่ยวันละ 83 ราย กรมสุขภาพจิตเผยนำห้วงยี่สิบ 3 ปีพบก่อคดีซ้ำเพิ่ม 7% 02 กันยายน พ.ศ.2561**.
- ประเทือง ธนิยผล. (2555). **กฎหมายเกี่ยวกับการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว**.

สรารุธ เบญจกุล. (2554). กฎหมายใหม่กับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน. MGR ONLINE. 6 ม.ค. 2554.

ภิญโญ แสงภู. (2550). การฟื้นฟู แก้ไข และป้องกันการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน, ผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง (บ.ย.ส.) รุ่นที่ 10.

อรอุมา วชิรประดิษฐ์พร. (2561). "สาเหตุการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนกับมาตรการแก้ไขในเชิงรุก" การอบรมหลักสูตร "ผู้พิพากษาผู้บริหารในชั้นต้น"